

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

Útvar hlavného kontrolóra
K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

STANOVISKO

hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja

k návrhu Záverečného účtu

Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2017

I. Právna povinnosť

Na základe zákona č. 583/2004 Z. z. § 16 ods. 1 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je povinnosťou VÚC po skončení kalendárneho roka súhrnne spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do návrhu Záverečného účtu vyššieho územného celku.

Účelom Záverečného účtu je vyhodnotenie finančného stavu medzi rozpočtovanými a skutočne dosiahnutými príjmami a výdavkami a vyhodnotenie finančno - majetkovej situácie, ako aj stavu pohľadávok a záväzkov.

Na základe znenia zákona č. 302/2001 Z. z. a jeho noviel § 19e ods.1 pís. c je povinnosťou hlavného kontrolóra vypracovať a predložiť Zastupiteľstvu TSK odborné stanovisko k návrhu Záverečného účtu Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2017 (ďalej len návrh Záverečného účtu TSK).

II. Podklady

Východiskové materiály pre spracovanie odborného stanoviska boli nasledovné:

- Návrh Záverečného účtu za rok 2017
- Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja za 2017
- účtovné výkazy TSK k 31.12.2017
- záverečný protokol inventarizácií k 31.12.2017
- správa nezávislého audítora k ročnej účtovnej závierke za rok 2017

Pred vypracovaním odborného stanoviska k návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2017 bola na Úrade TSK vykonaná finančná kontrola tematicky zameraná na dodržanie pravidiel používania

návratných zdrojov financovania, správnosť financovania bežných a kapitálových výdavkov a dodržanie účelovo určených finančných prostriedkov.

Po skončení tejto kontroly, keďže neboli zistené žiadne nedostatky, bola kontrola uzatvorená správou.

III. Rozpočet TSK a jeho úpravy

Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len TSK) pre rok 2017 bol schválený Zastupiteľstvom TSK už na novembrovom zasadnutí dňa 28.11.2016 a to uznesením č. 436 / 2016.

V priebehu roka 2017 prišlo k viacerým úpravám schváleného rozpočtu v súlade s platnou legislatívou a tiež v súlade s uznesením Z TSK č. 16/2014 -II a to nasledovne:

- zmeny vykonané z titulu prijatia alebo prevodu účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z Európskej únie a iných prostriedkov zo zahraničia poskytnutých na konkrétny účel bolo ich 64

- zmeny rozpočtu v súlade s uznesením Zastupiteľstva č.16/2014 - II, ktorým bol predsedovi Trenčianskeho samosprávneho kraja schválený rozsah kompetencií na schvaľovanie zmien rozpočtu TSK bolo ich 26.

V porovnaní s rokom 2016 bolo v roku 2017 o 20 menej realizovaných rozpočtových opatrení, čo potvrdzuje určitú vyrovnanosť schváleného rozpočtu pre rok 2017.

Konečná podoba rozpočtu roka 2017 bola teda po úpravách vykonaných predsedom TSK nasledovná :

Príjmy celkom	174 665 446 €
z toho :	
bežné príjmy	134 584 173 €
kapitálové príjmy	40 081 273 €
Výdavky celkom	199 892 488 €
z toho :	
bežné výdavky	115 711 530 €
kapitálové výdavky	84 180 958 €
Finančné operácie	
Príjmy	30 504 824 €
Výdaje	5 277 782 €

Z hore uvedeného je teda vidieť, že bežný rozpočet TSK bol v konečnej podobe prebytkový v sume 18 872 643 €, kapitálový rozpočet TSK bol zostavený ako schodkový v sume -44 099 685 € a zostatok príjmov a výdavkov finančných operácií bol v roku 2017 prebytkový v sume 25 227 042 €. Celkový rozpočet TSK k 31.12.2017 bol zostavený ako vyrovnaný.

Z hľadiska medziročného porovnania je možné konštatovať, že konštrukcia rozpočtu TSK pre rok 2017 bola oproti rozpočtu 2016 dynamická, hlavne čo sa týka prebytku bežného rozpočtu, kde je

značný progres v sume 2 570 608 €. Naopak je stav v kapitálovom rozpočte, kde v 2016 je schodok – 27 885 850 € a v 2017 je schodok výrazne vyšší v sume 44 099 685 € a tiež naopak oproti kapitálovému rozpočtu sú finančné operácie v 2017 oproti roku 2016 výrazne prebytkové v rozdielovej sume 13 643 227 €

Tento vývojový trend pri konštrukcii rozpočtu znovu jednoznačne potvrdzuje snahu vedenia TSK na efektívne hospodárenie s bežným rozpočtom, čo umožnilo spolu s prebytkom finančných operácií v sume 25 227 042 € vykryť pomerne značný schodok kapitálového rozpočtu v sume – 44 099 685 € vyplývajúci z kapitálových potrieb pre rok 2017.

IV. Plnenie rozpočtu TSK

1. Bežný rozpočet príjmov a výdavkov

Už tradične, ako aj po minulé roky, tak aj v tomto stanovisku znovu použijem rovnakú formu posúdenia jednotlivých oblastí návrhu Záverečného účtu ako v minulom roku, keď návrh Záverečného účtu za rok 2017 uvádza porovnanie dosiahnutej skutočnosti na záväzný rozpočet roka 2017, budem vo svojom stanovisku pre ucelený prehľad uvádzať porovnanie dosiahnutej skutočnosti 2017 na dosiahnutú skutočnosť roku 2016.

Skutočné plnenie rozpočtu bežných príjmov predstavuje k 31.12.2017 čiastku 136 360 707,55 € čo je viac oproti skutočnosti roka 2016 o 6 818 189,15 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient 105 %. Rozhodujúcou čiastkou, tak ako aj minulé roky sa na uvedenom plnení príjmov podieľali daňové príjmy, ktoré stále predstavujú najvýraznejšiu časť príjmových položiek rozpočtu a tieto príjmy sa splnili oproti roku 2016 na 108 % a predstavujú sumu 82 097 431,63 €. Tento percentuálny nárast predstavuje sumu 6 099 671,82 €. Veľmi vypovedajúci prehľad o plnení daňových príjmov predstavuje tabuľka zobrazujúca vývoj od roku 2012 až sledovaný rok 2017.

Ostatné príjmové položky, ako sú nedaňové príjmy mali v porovnaní s rokom 2017 určité progresívne plnenie, keď oproti skutočnosti 2016 bolo ich plnenie na 117 % a rozdiel predstavuje sumu 89 108,66 €. Uvedený prírastok bol viac menej vo všetkých podpoložkách, ale najmä v podpoložke iné príjmy 58 007,16 €. V podpoložke administratívne poplatky bol nárast v sume 16 639,93 €. U rozpočtových organizácií (školsťvo a sociálne zabezpečenie), bol tiež určitý nárast a predstavoval sumu 163 527,87 €. Granty a transfery majú vývojový trend v roku 2017 skoro rovnaký ako minulý rok 2016, keď nastal malý, ale predsa len progres v sume 465 880,80 €, čo predstavuje 101%. Najväčší prírastok v položke granty a transfery je samozrejme je v oblasti transferov zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy, keď skutočnosť k 31.12.2017 je suma 45 219 793 € a skutočnosť 2016 je suma 44 610 378,40 €, čo predstavuje sumu 609 414,60 € ako rozdiel plnenia. V ostatných podpoložkách sú tiež minimálne nárasty oproti roku 2016, ale v oblasti zahraničných grantov je medziročne výrazný pokles, ktorý predstavuje sumu – 159 966,63 €

Skutočné čerpanie bežných výdavkov TSK k 31.12. 2017 v súlade s funkčnou a ekonomickou klasifikáciou predstavuje čiastku 112 670 261,57 €, čo je oproti skutočnosti 2016 v sume 107 143 452,66 € viac o sumu 5 526 808,91 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient necelých 105 %.

Skutočné čerpanie bežných výdavkov Úradu TSK za rok 2017 predstavovalo čiastku 8 333 790,23 € a skutočné čerpanie za rok 2016 bolo 7 987 416,59 €, čiže v medziročnom porovnaní čerpanie výdavkov na 104 %, čo predstavuje číselný rozdiel 346 373,64 €. Medziročný nárast týchto výdavkov je samozrejme umožnený vyššími príjmami v danom roku. Napriek tomuto nie až tak veľkému čerpaniu výdavkov Ú TSK za rok 2017 oproti roku 2016 je položka tovary a služby vyššia oproti roku 2016 len o čiastku 242 305,26 € a celkové medziročné

zvýšené čerpanie výdavkov Ú TSK dopĺňuje tiež položka mzdy a platy, ktorá je oproti roku 2016 zvýšená o sumu 151 888,51€ Toto zvýšenie je však potrebné z dôvodov valorizácie tarifných platov, ako aj zníženého počtu zamestnancov Ú TSK a následne ich motivácie na adekvátny pracovný výkon.

V položke Doprava sa nepodarilo ani v roku 2017 naplniť lepšie podmienky zmluvy so SAD Trenčín, a SAD Prievidza, ako v roku 2016, keď za sledované obdobie vznikla vyššia medziročná potreba v sume 1 207 956 € Uvedená skutočnosť bola spôsobená hlavne úbytkom tržieb z dôvodu nižšieho počtu prepravovaných osôb. Táto skutočnosť pretrváva už viacero rokov a nie je predpoklad, že by došlo k opačnému vývoju. Zľavy, bezplatné cestovanie a v neposlednom rade demografický vývoj / nižší počet študentov/ majú za následok výrazné ovplyvnenie tržieb a tým samozrejme aj preukázaniu stratu v hospodárskom výsledku.

Nedostatočný výber tržieb je len jedna časť výšky príspevku pre SAD Trenčín a SAD Prievidza, ďalšia nemenej významná časť sú EON / ekonomicky oprávnené náklady /, ktoré v hodnotenom období mali opačný, čiže narastajúci trend, čo je veľmi negatívna skutočnosť, ktorá bola spôsobená hlavne vyššou spotrebou PHM, napriek nákupu nových autobusov, vyššími odpismi z titulu tohto nákupu, vyššími mzdami a poistením.

Vzhľadom na pomerne komplikovanú metodiku uhrádzania preukázanej straty a úhradu ekonomicky oprávnených nákladov, bolo by veľmi žiaduce zo strany štátnych orgánov aktualizovať legislatívu v oblasti celkovej autobusovej dopravy. V ostatných výdavkových položkách, ako sú sociálne zabezpečenie, školstvo, kultúra a iné prišlo k miernym adekvátnym nárastom oproti roku 2016, čo je vzhľadom k potrebám týchto veľmi dôležitých oblastí v podstate žiaduce.

K 31.12.2017 vykazoval Úrad TSK 159 zamestnancov, čo predstavuje nárast o jedného zamestnanca oproti roku 2016 a čerpanie mzdových prostriedkov vo výške 2 325 747,74 € Uvedené čerpanie predstavuje medziročne tak ako je už uvedené v predchádzajúcej časti nárast o 110 733,92 € Do budúcnosti vzhľadom k vyššej stabilizácii zamestnancov bude potrebné postaviť aj určitú mieru motivácie zamestnancov. Súčasťou výdavkov Úradu TSK bola aj položka – transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, ktorá bola vyčerpaná vo výške 768 617,69 €, čo predstavuje síce nižšie čerpanie tejto položky oproti roku 2016 o sumu 58 813,91 € tento znížený medziročný výsledok je spôsobený ukončením aktivít Trenčianskeho samosprávneho kraja ako Správcu Fondu mikroprojektov na slovensko-českej hranici. K dlhodobej a systematickej podpore rozvoja kultúry a športu v kraji aj v roku 2017 sa zvýšil príspevok pre KOČR o 50 tis.€ za účelom posilniť spoluprácu verejného a súkromného sektora v oblasti cestovného ruchu.

2. Kapitálový rozpočet príjmov a výdavkov

Skutočné plnenie kapitálových príjmov za rok 2017 predstavuje čiastku 1 314 105,41 € čo oproti skutočnosti roka 2016, keď kapitálové príjmy predstavovali sumu 2 348 274,60 € znamená znovu veľmi veľký výpad a plnenie tohto ukazovateľa vyjadrený v percentách je len 55 %. Možno znovu pripomenúť pre určitú objektivitu tejto skutočnosti, že táto položka rozpočtu bývala v predchádzajúcich rokoch rozpočtovaná nereálne vyššie, ale plnená ešte podstatne nižšie. Rozpočet kapitálových príjmov predstavuje jednak príjmy z predaja kapitálových aktív a z predaja pozemkov a tiež príjmy z grantov a transferov, ako tuzemských, tak aj zahraničných.

Negatívny trend vývoja v kúpyschopnosti majetkových aktív právnickými a fyzickými osobami, ktorý významne ovplyvňuje predaj majetkových aktív TSK sa veľmi pomaličky vylepšuje, čo sa prejavilo v roku 2016 vyššími kapitálovými príjmami v sume 1 221 673 € Predaj kapitálových aktív v roku 2017 v sume 1 115 410,41 € bol oproti rozpočtu už vyšší o 315 410 € ale v porovnaní so skutočnosťou roku 2016 je plnenie tejto položky na 91%. Túto skutočnosť však treba vyhodnotiť tak, že je potrebné stále pokračovať v nezmenenom rozsahu s

intenzívnejším vyhlasovaním súťaží na predaj prebytočného majetku a prípadne aktualizovať výšky znaleckých posudkov, ktoré veľmi významne negatívne ovplyvňujú predaj prebytočného majetku.

Bohužiaľ rovnaký vývoj, ba dokonca ešte negatívnejší v medziročnom porovnaní má položka Granty a transfery, keď dosiahnutá skutočnosť roku 2017 bola 198 695 € a oproti roku 2016, kedy bol príjem tejto položky v sume 1 126 601,10 € predstavuje len 17%. Porovnanie s rozpočtom na rok 2017 je úplne negatívne. Tento skutočne mimoriadny výpadok má opakujúci sa negatívny vývoj, ak berieme do úvahy aj všetky predchádzajúce obdobia. Reálne nastavenie tejto položky rozpočtu je dosť komplikované, nakoľko samosprávny kraj musí svoju potrebu týchto prostriedkov deklarovať už v rozpočte, ale v čerpaní je odkázaný na vyhlásenie výziev na investičné projekty zo strany štátu.

Tento každoročne sa opakujúci jav vo vývoji kapitálových príjmov, ale aj následne aj v čerpaní kapitálových výdavkov avizuje potrebu ústredných orgánov realizovať hlbšiu analýzu tejto situácie a urobiť opatrenia na elimináciu týchto problémov.

Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2017 bolo naplnené na sumu 25 174 448,13 €, čo v porovnaní s rokom 2016, kedy boli tieto výdavky v sume 12 495 485,71 € predstavuje konečne nárast o pomerne značnú sumu a to 12 678 962,42 €, čiže o niečo viac, ako celé čerpanie týchto výdavkov minulého roku. Považujem však za dôležité pripomenúť, že platí rovnaká metodika pri čerpaní investícií hradených zo štátnych a európskych fondov, aká je uvedená pri príjmovej časti t.j. že samosprávny kraj je odkázaný na vyhlásenie výzvy zo strany štátu na možnú realizáciu plánovaných kapitálových potrieb, čoho odrazom je aj hodnotenie čerpania kapitálových výdavkov na rozpočet 2017, keď toto predstavuje len 29,91 % .

Treba len zopakovať, že vzhľadom k súčasnému úverovému zaťaženiu Trenčianskeho samosprávneho kraja sa vedenie TSK správne rozhodlo aj v roku 2017, pokračovať v nastúpenej ceste šetriaceho režimu a generovať uspokojovanie kapitálových potrieb výlučne z vlastných zdrojov a čiastočne s výpomocou grantov a dotácií. Nedočerpanie možnosti financovania kapitálových výdavkov v roku 2017 do výšky kapitálových zdrojov bolo znovu spôsobené pravdepodobne nedostatočnou prípravou projektovej dokumentácie, ale hlavne zložitou zákona o verejnom obstarávaní, tak ako bolo konštatované v stanovisku hlavného kontrolóra aj v minulom roku.

Ako vidieť z návrhu Záverečného účtu najväčší podiel čerpania kapitálových výdavkov bol tento krát v oblasti zdravotníctva v sume 12 694 521,06 €, čo je viac ako polovica celkových kapitálových výdavkov roka 2017 a tiež v oblasti vzdelávania a dopravy v skoro rovnakých sumách viac ako 4 000 tis. €. V týchto dvoch posledne menovaných oblastiach nastalo aj najnižšie plnenie oproti rozpočtu 2017, v oblasti dopravy len na 9,98% a v oblasti vzdelávania len na 24,37%.

Zámer vedenia Trenčianskeho samosprávneho kraja v čerpaní kapitálových výdavkov sústrediť hlavnú pozornosť na oblasť zdravotníctva bol veľmi správny, nakoľko sa tým ukončila dlhodobá potreba použitia operačných sál v nemocnici Bojnice.

Platí stále a treba to zopakovať, že na základe vývoja skutočností predchádzajúcich rokov, keď čerpanie kapitálových výdavkov stále osciluje maximálne okolo 50%, je aktuálna potreba tvorby určitých záväzných noriem, ktoré by kvalitnejšie zhodnocovali predovšetkým prípravu a potom aj samotné čerpanie a využitie zdrojov v oblasti nakladania s kapitálovými výdavkami .

V. Majetok TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad podľa výkazu Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01 spravoval k 31.12.2017 aktíva v brutto vyjadrení v sume 231.959.250,45 € resp. v netto vyjadrení v sume 211.756.621,74 € V porovnaní s rokom 2016 tak prírastok majetku v netto vyjadrení predstavuje sumu 17.355.426,26 € Majetok TSK spolu t.j. Úrad, RO a PO predstavuje sumu 402.866.569 € netto, to znamená medziročný prírastok majetku v netto sume 18.782.555 € V ekonomickej kategórii majetok spolu sa nachádza ešte aj prebytočný majetok.. Pasportizácia tohto majetku zatiaľ z dôvodu rozsahu celkovej dokumentácie nebola ani do konca roka 2017 ukončená. Som toho názoru, že pasportizáciu treba urýchlene dokončiť, nakoľko výdavky, ktoré objektívne vznikajú pri spravovaní prebytočného majetku negatívne ovplyvňujú celkové bežné výdavky.

V štruktúre neobežného majetku by som zdôraznil významnejšie zmeny dlhodobého neobežného majetku (investícií) predovšetkým za Úrad TSK s významným vplyvom na konsolidovaný celok samosprávneho kraja. Prírastok tohto majetku za Úrad TSK predstavuje 16.686.183 € v netto vyjadrení, z čoho 12.440.178 EUR tvorí majetok ešte nezaradený do používania, ďalej 2.097.873 EUR prírastok stavieb a 1.347.681 EUR prírastok pozemkov.

V štruktúre obežného majetku (najmä zásoby, finančné účty, pohľadávky) došlo za Úrad TSK k významnejším zmenám na finančných účtoch (a to úbytku 3.026.088 EUR) a zúčtovaní medzi subjektmi verejnej správy (prírastok 3.697.799 EUR). Na úbytok finančných účtov malo podstatný vplyv aj už spomenuté obstaranie neobežného majetku a splátky bankového úveru (2,2 mil.EUR). Uvedený úbytok však nepredstavuje vzhľadom na dostatočnú celkovú finančnú zásobu 24.448.148 EUR za Úrad TSK, resp.35.287.465 EUR za konsolidovaný celok ohrozenie finančnej stability, čo potvrdzujú aj stále dostatočné ukazovatele pohotovej likvidity v tabuľke:

Na základe hore uvedeného možno teda konštatovať, že hlavne v prípade Úradu TSK došlo k miernemu zníženiu ukazovateľa pohotovej likvidity (z dôvodu použitia hotovosti na splátky úveru a nákupu investičného majetku) avšak bez ohrozenia jeho platobnej schopnosti.

Okamžitá likvidita vyjadruje akou mierou dokážu najlikvidnejšie aktíva – finančný majetok kryť krátkodobé záväzky.

likvidita			TSK			RO			PO			Kosolid.spolu		
			2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.
pohotová	(fina.účty) / krátkodobé CZ	opt 0,9	4,55	9,54	-5,00	0,97	0,95	0,02	0,11	0,12	-0,01	0,47	0,58	-0,11
zadlženosť			TSK			RO			PO			Kosolid.spolu		
			2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.	2017	2016	rozd.
celková	Cudzíe zdroje + čas.rozlišenie / spolu majetok	do 70%	37%	41%	-4%	99%	99%	0%	128%	123%	5%	77%	79%	-2%
úverová	bankové úvery + fin.výpomoci / spolu majetok		22%	25%	-3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	12%	13%	-1%

Finančné ukazovatele zadlženosti TSK ako celku vykazujú v porovnaní s minulým rokom len minimálne zmeny avšak s pozitívnym trendom oddlženia.

Podobne ako v roku 2016, tak i za rok 2017 možno skonštatovať, že TSK má výbornú platobnú schopnosť. Opätovné mierne zhoršenie uvedených ukazovateľov zaznamenali len príspevkové organizácie (ovplyvnené hospodárením zdravotníckych zariadení) z dôvodu zvýšenia krátkodobých záväzkov.

Za rok 2017 vykonal Úrad TSK na základe príkazu predsedu TSK č.9 / 2017 zo dňa 20.10.2017 riadnu inventarizáciu majetku a záväzkov prostredníctvom dielčich inventarizačných komisií a ústrednej inventarizačnej komisie. Ústredná inventarizačná komisia vo svojom zápise zo dňa 5.2.2018 konštatovala, že porovnaním skutočného stavu majetku so stavom vedeným v účtovníctve bol zistený rozdiel na majetku v škole v prírode Klačno , ďalej ústredná

inventarizačná komisia konštatovala, že bolo treba vysporiadať účet 042 a na základe tejto skutočnosti boli zo strany ústrednej inventarizačnej komisie navrhnuté potrebné opatrenia aj s termínmi na splnenie navrhnutých opatrení. Dňa 8.2.2018 bol spísaný dodatok č.1 k zápisu ústrednej inventarizačnej komisie z dôvodu nesprávneho odvodu finančných prostriedkov na účet cudzích prostriedkov /depozit/ u dvoch organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, boli vykonané opravy a z toho dôvodu bolo potrebné upraviť pôvodný zápis ústrednej inventarizačnej komisie.

VI. Vlastné imanie a záväzky TSK

Vlastné zdroje :

Situácia v štruktúre vlastných zdrojov krytia (vlastné imanie) sa v roku 2017 **zlepšila o 11.210.482 € za TSK spolu** (t.j. úrad TSK, RO, PO) v porovnaní s predošlým rokom. K pozitívnemu vývoju prispel predovšetkým Úrad TSK svojím výsledkom hospodárenia (+18,4 mil.EUR (nerozdelený zisk min.rokov 14,3 mil.EUR + 4,1 mil.EUR zisk bežného roku). Avšak ako v minulom roku, tak i v roku 2017 príspevkové organizácie hospodárili so stratou (-7 mil.EUR celková strata, t.j. nevysporiadaná -5,5 mil.EUR + strata z bežného roku -1,5mil.EUR) ktorá tak čiastočne negovala pozitívny vplyv nárastu vlastných zdrojov Úradu TSK na konsolidovaný celok samosprávneho kraja.

Len zopakujem, že príspevkovým organizáciám v zriaďovacej pôsobnosti TSK, a obzvlášť nemocniciam, treba stále venovať veľkú pozornosť, z dôvodu platobnej neschopnosti spojenej s existenčnými problémami.

Cudzíe zdroje :

Záväzky spolu za celý Trenčiansky samosprávny kraj t. j. aj za všetky rozpočtové a príspevkové organizácie predstavujú čiastku 275 728 605 €, čo je bohužiaľ zase nežiaduci jav nárastu oproti roku 2016, keď tento nárast predstavuje sumu 8 321 264 €. Tento nárast je síce menší, ako medzi rokmi 2015 a 2016, ale aj tak predstavuje veľmi negatívny trend , čo spôsobuje sťaženie efektívnosti využívania disponibilných finančných zdrojov.

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2017 záväzky v celkovom objeme 52 814 143,25 €. Medziročne prišlo znovu k ďalšiemu miernemu poklesu tohto ukazovateľa o 576 442 €. Takýto, aj keď mierny pokles treba hodnotiť kladne, nakoľko ovplyvňuje zníženie celkového dlhu. Uvedená suma samozrejme obsahuje aj dlhodobý záväzok – bankový úver v sume 46 390 069,78 €. Táto finančná kategória je však podrobnejšie hodnotená v nasledujúcej stati „ Prehľad o stave a vývoji dlhu „.

Samotné zdravotníctvo predstavuje k 31.12.2017 záväzok v sume 83 676 253,44 €, čo je bohužiaľ ďalší veľmi vysoký nárast oproti roku 2016 o – 9 175 198,44 €, keď v roku 2016 bol dlh resp. záväzok vo výške 74 501 055 €. Je to znovu veľmi zlý vývoj a prognóza v pozícii našich nemocníc, keď sa znovu opakuje situácia z predchádzajúceho roka, ba dokonca sa výrazne zhoršuje. Napriek určitej kompenzácii záväzkov s pohľadávkami v sume 8 870 120,30 € sú záväzky našich nemocníc veľmi vysoké. Žiaľ je treba znovu zopakovať a zvýrazniť, že výhľad na akúkoľvek elimináciu tejto situácie nie je v dohľadnom časovom horizonte, skôr naopak za súčasne stále nezmeneného platného systému financovania zdravotníctva prostredníctvom zdravotných poisťovní /samosprávny kraj nemá žiadne možnosti financovania bežných výdavkov/ sa budú naše nemocnice ešte výraznejšie zadlžovať, ak vôbec dokážu ekonomicky existovať.

VII. Pohľadávky TSK

Vzhľadom na charakter zdrojov, ktorými pohľadávky sú, je za daného vývoja veľmi dôležité venovať tejto ekonomickej kategórii neustálu pozornosť, zvlášť pri nezmenenom vývoji celého cash flow, ktorý je charakteristický pre toto obdobie, keď skoro u všetkých platieb sa posúva ich splatnosť.

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2017 pohľadávky v celkovom objeme 79 079,35 € v porovnaní s rokom 2016 je to mimoriadne veľký pokles o čiastku 10 040 086 € čo je veľmi pozitívny jav, nakoľko zobrazuje skutočnosť, že všetky pohľadávky sú včas uhrádzané a tým sa výrazne ovplyvňuje cash flow. Najväčšiu položku pohľadávok evidovaných na Úrade TSK je tvoria iné pohľadávky v sume 71 736,35 € Pohľadávky za rozpočtové organizácie predstavujú sumu 734 852,49 € kde najväčšiu položku tvorí sociálna oblasť a pohľadávky za príspevkové organizácie predstavujú 10 309 634,97 €

Stále sa opakuje situácia, ba dokonca sa negatívny trend prehĺbuje, keď najväčší podiel pohľadávok u príspevkových organizácií je už tradične v oblasti zdravotníctva. Tu je výrazný príklad negatívneho trendu, keď sa zvyšuje nielen dlh, ale aj pohľadávky, čo znamená veľký prepád v cash flow. V roku 2017 je suma týchto pohľadávok 8 870 120,30 €, čo je viac o 766 678 € oproti roku 2016. Sú to v podstate dlhodobé pohľadávky a ich vymáhanie hlavne od zdravotných poisťovní je stále komplikované a znovu treba uviesť, že ich vývoj sa vôbec nemení, ale zhoršuje.

Návrh Záverečného účtu neobsahuje rozčlenenie pohľadávok podľa doby splatnosti ale len podľa časového horizontu na krátkodobé a dlhodobé.

VIII. Prehľad o stave a vývoji dlhu TSK.

Výška záväzkov vyplývajúcich zo splácania istiny návratných zdrojov financovania (úver) ku koncu rozpočtového roka 2017 predstavovala sumu 46 370 877,39 eur.

I. Aktuálna úverová angažovanosť k 31.12.2017: 46 370 877,39 eur

Por. číslo	Druh bankového úveru Číslo úverovej zmluvy	Charakter bankového úveru	Mena	Úroková sadzba v %	Dátum splatnosti	Výška v eur k 31.12.2017	Popis zabezpečenia úveru
1.	Československá obchodná banka, a.s. Zmluva č. 0457/14/80468 dlhodobý Účinnosť: od 29.06.2014	účelový úver prefinancovanie úveru	eur	3 M Euribor + 1,49 % p.a.	2039	46 370 877,39	bez zabezpečenia

II. Suma dlhu k 31.12.2017: 46 390 069,78 eur

Celková suma dlhu Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2017 je v súlade s § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení vo výške 48 370 877,39 eur. V zmysle citovaného právneho predpisu sa do celkovej sumy dlhu nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijaté na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. TSK k 31.12.2017 neeviduje takéto záväzky.

Celková suma dlhu je navýšená o čiastku úrokov z úveru predpísaných v súlade s Metodickým usmernením MF SR č. MF/007847/2017-31 o účtovaní úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomoci a úrokov z nich za rok 2017 v hodnote 19 192,39 eur, ktoré budú uhradené z rozpočtu roku 2018.

Trenčiansky samosprávny kraj spĺňa všetky ustanovenia o používaní návratných zdrojov financovania uvedené v § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Prehľad o sume dlhu TSK za roky 2016 – 2017

Ukazovateľ	Skutočnosť		Index
	k 31.12.2016	k 31.12.2017	2017/2016
Celkový dlh VÚC v eur (§ 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.)	48 631 037,71	46 390 069,78	0,95
Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov v eur	2 999 730,37	2 961 835,72	x
Skutočné bežné príjmy VÚC za predchádzajúci rok v eur	122 503 304,35	130 475 526,00	1,07
Skutočné bežné príjmy VÚC za predchádzajúci rok v eur znížené o prostriedky uvedené v § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. – zmena legislatívy od 1.1.2017	x	85 129 221,80	x
Ukazovatele dlhu v %:			
a) § 17 ods. 6 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.*	39,69	35,55	x
b) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.**	2,45	3,48	x
Dlh VÚC spolu (FIN 5 – 04)	48 631 037,31	46 390 069,78	0,95
Počet obyvateľov k 31.12.	591 233***	591 233***	1,00
Dlh VÚC na 1 obyvateľa v eur	82,26	78,46	x

* obec a vyšší územný celok môžu na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,

** obec a vyšší územný celok môžu na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané podľa osobitného predpisu,

*** v čase spracovania Záverečného účtu TSK za rok 2017 nebol Štatistickým úradom Slovenskej republiky zverejnený údaj o počte obyvateľov Trenčianskeho kraja k 31.12.2017.

III. Splátky istiny v roku 2017 :

2 242 052,00

eur

Sledované obdobie	1. polrok 2017	2. polrok 2017	Spolu
	ČSOB, a. s.	ČSOB, a. s.	
Rok 2017			
Splátky istiny	1 121 026,00	1 121 026,00	2 242 052,00

**IV. Zaplatené úroky v roku 2017 :
eur****719 783,72**

eur

v

Sledované obdobie	1. polrok 2017	2. polrok 2017	Spolu
	Rok 2017	ČSOB, a. s.	
Splátky úrokov	364 079,28	355 704,44	719 783,72

Rozdiel medzi schváleným objemom rozpočtovaných prostriedkov v ekonomickej kategórii 820 splácanie istín a dosiahnutou skutočnosťou predstavuje objem 3 035 630 eur. Ten vznikol na základe nasledovnej skutočnosti:

Trenčiansky samosprávny kraj predpokladal v rozpočtovom roku 2017 čiastočné splatenie istiny aj voči zahraničnej finančnej inštitúcii Rozvojovej banky Rady Európy, a to vo väzbe na schválenie predloženej žiadost' o platbu a pripísanie úhrady oprávnených výdavkov zo štátneho rozpočtu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja pri projektoch financovaných systémom refundácie na bankový účet TSK, z toho:

- za projekt Na bicykli po stopách histórie 1 520 000 eur,
- za projekt TreBuChET – Trenčín, Bučovice, chránime európske tradície 950 000 eur,
- za projekt Spoluprácou knižníc prihraničného regiónu k zachovaniu a ochrane kultúrneho dedičstva 565 630 eur.

Tento zámer sa v roku 2017 nepodarilo realizovať.

IX. Výsledok hospodárenia TSK

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zaúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2017 bol v zmysle § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyčíslený ako kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu samosprávneho kraja a predstavuje schodok v objeme 169 896,74 eur. Príjmy a výdavky rozpočtu samosprávneho kraja predstavujú bežné príjmy a bežné výdavky – bežný rozpočet a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky – kapitálový rozpočet. Do výsledku hospodárenia nie sú zarátané nerozpočtované zdroje organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a Úradu TSK.

Súčasťou rozpočtu TSK sú v zmysle § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aj finančné operácie. Vykonávajú sa nimi prevody prostriedkov z peňažných fondov, realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu samosprávneho kraja.

Schodok rozpočtového hospodárenia TSK v objeme 169 896,74 eur bol upravený o zostatok finančných operácií, ktorým bol prebytok 23 694 743,49 eur. Po usporiadaní zostatku finančných operácií a po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov poskytnutých v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie v zmysle § 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v celkovom objeme 259 849,71 eur, ako aj po vylúčení rozdielu prijatých a vrátených finančných zábezpek (klasifikovaných na ekonomickej podpoložke) v celkovom objeme 222 228,83 eur bol **zostatkom finančných prostriedkov Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2017 prebytok** v objeme

23 042 768,21 eur. V súlade s ustanovením § 15 ods. 1 a § 16 ods. 6 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú **finančné prostriedky v objeme 23 042 768,21 eur zdrojom peňažných fondov** Trenčianskeho samosprávneho kraja v plnej výške.

v eur

Rozpočet TSK	Príjmy	Výdavky	(+)prebytok / (-)schodok rozpočtu
Bežný rozpočet	136 360 707,55	112 670 261,57	23 690 445,98
Kapitálový rozpočet	1 314 105,41	25 174 448,13	-23 860 342,72
Rozpočet spolu	137 674 812,96	137 844 709,70	-169 896,74
Finančné operácie spolu	27 076 764,67	3 382 021,18	23 694 743,49
z toho			
zostatok FP z predchádzajúcich rokov	1 046 251,84	-	
prevod prostriedkov z peňažných fondov	24 808 320,00	-	
iné príjmové finančné operácie	1 222 192,83	-	
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci, účasť na majetku a ostatné	-		
výdavkové operácie		1 139 969,18	
splácanie tuzemskej istiny	-	2 242 052,00	
Zostatok finančných prostriedkov spolu			23 524 846,75
Vylúčenie FP podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov			-482 078,54
z toho			
a) vylúčenie v roku 2017 nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ			-259 849,71
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva - normatívne finančné prostriedky rozpočtových organizácií			-236 901,08
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva - nenormatívne finančné prostriedky na odchodné, lyžiarske kurzypríspevok na učebnice a rozvojový projekt			-56,69
nevyčerpaná dotácia z ÚPSVaR SR poskytnutá organizácii CSS - DOMINO za účelom úhrady nákladov za výkon rozhodnutí súdu v krízovom stredisku CSS - DOMINO			-15 224,24
nevyčerpané finančné prostriedky určené na financovanie činnosti Informačného centra Europe Direct v zmysle Osobitnej dohody o grante na činnosť uzatvorenej medzi Európskou komisiou a TSK			-7 667,70
b) vylúčenie zostatku finančných zábezpek triedených k 31.12.2017 v rámci ekonomickej klasifikácie			-222 228,83
rozdiel medzi prijatými a vrátenými finančnými zábezpekami, ktoré sa v zmysle dodatku č.13 Metodického usmernenia MF SR k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie, účinného dňom 28.10.2015, klasifikujú na ekonomickej podpoložke 456 002 Iné príjmové finančné operácie okrem vkladov do základného imania a na ekonomickej podpoložke 819 002 Ostatné výdavkové finančné operácie okrem nákupu dlhových cenných papierov			-82 228,83

prijaté zábezpeky, ktoré zložili firmy organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK NsP Prievidzi so sídlom v Bojniciach na dotačný účet, a tie boli dňa 31.12.2017 automatickým nulovaním účtu omylom prevedené na účet TSK	-140 000,00
Zostatok finančných prostriedkov po usporiadaní schodku a usporiadaní podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	23 042 768,21

V súlade s ustanovením § 15 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bude zostatok finančných prostriedkov za rok 2017 použitý na tvorbu :

a) rezervného fondu v objeme 2 678 151,21 eur

čo predstavuje 11,62 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16, ods. 6 zákona č. č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

b) peňažného fondu v objeme 20 364 617,00 eur

X. Záver

V závere Stanoviska hlavného kontrolóra TSK k návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2017 konštatujem, že TSK splnil všetky požadované ustanovenia zákona č. 583/2004 Z. z. podľa §16:

- ods. 2, keď finančne vysporiadal svoje hospodárenie voči štátnemu rozpočtu
- ods. 3, keď podrobil svoju účtovnú závierku overeniu nezávislému audítorovi
- ods. 5, keď Návrh Záverečného účtu TSK obsahuje všetky náležitosti tohto odseku t.j. písmeno a – g
- ods. 6, keď vylúčil z tvorby čistého hospodárskeho výsledku nevyčerpané účelové finančné prostriedky z roku 2017
- ods. 9 , keď Návrh Záverečného účtu pred jeho schválením predložil na verejnú diskusiu uložením na mieste obvyklom (úradná tabuľa, webová stránka TSK)
- samosprávny kraj neposkytol v roku 2017 záruky žiadnemu právnomu subjektu

Návrh Záverečného účtu obsahuje vyhodnotenie rozpočtu 2017 aj v programovej štruktúre.

V súlade s § 19e ods. 1 pís. c. zákona č. 302/2001 Z. z. ako aj v súlade s § 16 ods. 10 zákona č. 583/2004 odporúčam Z TSK uzatvoriť prerokovanie predloženého Návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2017 výrokom :

celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad

Trenčín, 12. apríla 2018

Ing. Richard Horváth
hlavný kontrolór
Trenčianskeho samosprávneho kraja